

Venster 9f

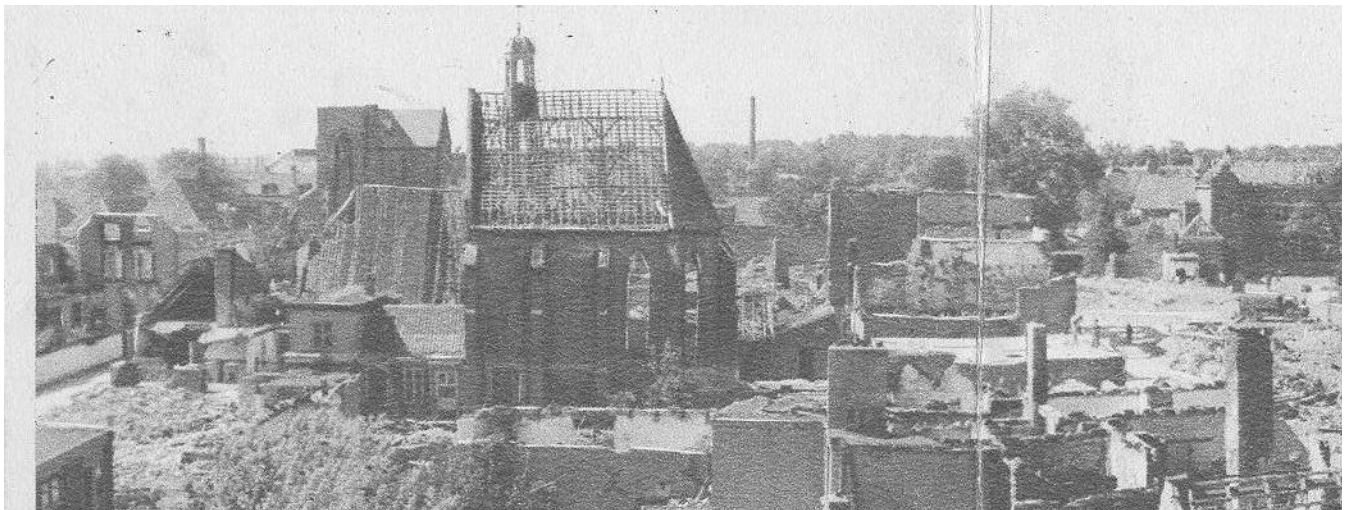
Drie bombardementen in maart 1945

Wellicht de grootste klap uit de geschiedenis kreeg de stad Doetinchem aan het einde van de Tweede Wereldoorlog. De binnenstad van Doetinchem was gedurende vrijwel de gehele bezettingstijd onaangetast gebleven. Totdat op 19, 21 en 23 maart 1945 geallieerde vliegtuigen het historische centrum van de stad bombardeerden. 120 gebouwen in het centrum werden verwoest waarbij uiteindelijk rond de 170 mensen de dood vonden. De Doetinchemse bevolking was er totaal door verrast, want hoewel het front naderbij kwam en er evenals elders ook rondom Doetinchem door de Duitsers versterkingen waren aangelegd, leek niets deze bombardementen te rechtvaardigen. Er is dan ook gezocht naar de redenen voor de bombardementen en er zijn diverse verklaringen gegeven, maar tot op heden heeft geen van deze verklaringen een bevredigend antwoord opgeleverd.

Feit is dat na drie bombardementen de stad voor een groot deel in puin lag. Alle belangrijke monumentale panden, waaronder het 18^e eeuwse gemeentehuis en de Catharinakerk, waren verwoest. Het hart was uit de stad gerukt.

Bombardement 19 maart 1945

De Nemaho was het doelwit van dit eerste bombardement. Hier was het Duitse reparatiedepot Von Dietrich's Flugzeugbau voor vrachtwagens gevestigd. Daarnaast was er een precisiebombardement (mogelijk op verzoek van het verzet) in de tuin van C. Misset waar een verbindingscentrum gevestigd zou zijn. De bommen misten echter doel en verwoestten een deel van de Waterstraat, met name het huis van de familie Diepenbroek en het pand van de bank van de familie Overling.

Bombardement 21 maart 1945

Opnieuw een bombardement door geallieerde vliegtuigen op Doetinchem. Ditmaal werd het centrum om 17.00 uur het zwaarst geraakt. De binnenstad stond in brand,

waterleidingen waren gesprongen en tot overmaat van de ramp kon de brandweer niet uitrukken omdat ook de kazerne en de gemeentewerken waren getroffen. Houten balken die uit de verwoeste huizen waren gehaald en tegen de toren van de historische Catharinakerk waren gezet vatten vlam en zetten de toren in lichter laaie. Om 01.00 uur viel de brandende torenspits als een fakkel in het schip van de kerk. Dit alles met ontzetting gade geslagen door de nog aanwezige Doetinchemmers. Ook de hoek van de Wilhelminastraat (toen Thorbeckestraat geheten) en Terborgseweg werd door bommen getroffen. Hierbij werden de Groen van Prinsterer kweekschool en een aantal huizen verwoest. De kweekschool was op dat moment als noodhospitaal ingericht en daarvoor hadden de Duitsers er in september 1944 een laboratorium gevestigd. Of dit het doelwit is geweest of het even verderop gelegen treinstation is onduidelijk.

Hoek Terborgseweg/Wilhelminastraat na bombardement 21 maart 1945

Bombardement 23 maart 1945

Bij dit derde bombardement binnen vier dagen werden de loodsen en werkplaatsen van de Geldersche Tram Wegen geraakt. Ook de Grutstraat had het zwaar te verduren. Delen van slagerij Van Zadelhoff en een groot aantal winkels en woonhuizen werden geheel verwoest.

Het aantal dodelijke slachtoffers dat deze drie bombardementen eiste wordt geschat op 170. Doetinchem werd na hevig verzet van de nog aanwezige Duitse soldaten op 1 april 1945 bevrijd door een bataljon van de 'The Calgary Highlanders' o.l.v. de luitenant kolonel E.M. Wilson, bijgestaan door soldaten van het regiment Fort Garry Horse. Ter herinnering aan de bevrijding heeft Doetinchem een park gerealiseerd in de wijk De Hoop. Alle stratennamen verwijzen naar Canada. In het park staat bovendien nog een originele Sherman-tank.

Verklaringen voor de bombardementen:

1. Doetinchem was een egelstelling.

Rondom Doetinchem waren tankvallen en loopgraven aangelegd. De toegangswegen waren ondermijnd en met beton volgestorte tramwagons waren op speciaal daarvoor aangelegde rails geplaatst bij de ingang van zowel de Waterstraat, de Grutstraat, de Hamburgerstraat als de Hezenstraat. De geallieerden zouden deze versterkingen gezien kunnen hebben als belemmering voor hun opmars; ze dienden dus zo veel mogelijk verzwakt te worden.

2. Op verzoek van het verzet.

Volgens het Doetinchemse verzet was er in het centrum van de stad, in de tuin van het woonhuis van C. Misset, een Duits verbindingscentrum gevestigd. Jan Houtsma, een Doetinchemse verzetsheld, en de zijnen hadden verschillende plannen gemaakt om dit verbindingscentrum uit te schakelen. Uiteindelijk heeft men de geallieerden gevraagd een gericht bombardement uit te voeren.

Markt met gemeentehuis

3. Een vergissing?

De heer H.H.T.M. Tomesen heeft onderzoek gedaan naar de bombardementen. Het bombardement van 19 maart 1945 had slechts als doel de Nemaho-fabriek. Het grote bombardement op 21 maart 1945 was een vergissing, het Duitse plaatsje Isselborg, vlak over de grens, was eigenlijk het doelwit. Door nevel en rookgordijnen hebben de waarnemers in de vliegtuigen Doetinchem voor Isselborg aangezien. Voor 23 maart heeft hij geen gegevens kunnen vinden.

Literatuur:

Inge Volker, Doetinchem in oorlogstijd.
H.H.T.M Tomesen Maquette van een verdwenen stad.